

Els estudis de desenvolupament representen una perspectiva important i innovadora perquè permeten entendre el conjunt de causes que expliquen el procés de desenvolupament de les societats. L'anàlisi es realitza des de la interdisciplinarietat, fet que significa centrar-se en el creixement econòmic, la distribució de la riquesa, la reducció de la pobresa, la protecció del medi ambient i la governança, tant des de la dimensió nacional com de la internacional. El Programa Desenvolupament i Cooperació parteix de la premissa que el desenvolupament és un procés que pretén millorar la qualitat de vida de dones i homes, i reduir les desigualtats existents entre persones, societats i països. El programa vol contribuir a aquest procés mitjançant la investigació i la formació, de les quals deriven la difusió de pensament i la consultoria.

Durant l'any 2006 les activitats del programa se centren en la col·laboració amb institucions públiques i privades en diverses accions dirigides a establir les bases per a la formulació de noves estratègies de les cooperacions catalana i espanyola, com també per a la millora de la seva qualitat per tal que contribueixi de manera eficaç als processos de desenvolupament. També es dona continuïtat al procés de reflexió sobre l'Agenda de Barcelona per al Desenvolupament, sobre el manteniment de la disciplina de les polítiques macroeconòmiques paral·lelament a l'assoliment d'una millora substancial d'aquestes per crear una nova governabilitat global més incloent i més justa en el context llatinoamericà.

LÍNIES DE TREBALL

- Una nova agenda econòmica per a Amèrica Llatina
- La cooperació al desenvolupament de Catalunya
- La cooperació del Govern de la Generalitat de Catalunya: el cas d'Equador
- Assessoria tècnica d'avaluació de projectes de cooperació al desenvolupament

Coordinador del Programa
Enric Royo

Equip de treball
Luci Rodrigo, Juan Telleria, Mireia Sanabria i Sergio Maydeu

Amb la col·laboració de:

**Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament**

INVESTIGACIONS REALITZADES

- **ESTUDI PER A L'ELABORACIÓ DEL LLIBRE BLANC DE LA COOPERACIÓ CATALANA**

Enric Royo, Fundació CIDOB, i **Jean Pierre Malé**, Estudis, S.A.

La Fundació CIDOB i Estudis S.A. realitzen, a sol·licitud de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD), la segona fase d'un estudi que permeti elaborar el "Llibre Blanc de la Cooperació Catalana". L'estudi pretén analitzar l'evolució recent i la situació actual de l'esmentada cooperació, realitzar una valoració i establir un diagnòstic sobre aquesta situació, i suggerir possibles línies d'evolució futura. En aquesta primera fase, es realitza l'anàlisi de les dades quantitatives disponibles, que permeten posar de manifest els mecanismes de finançament de la cooperació a Catalunya i aportar elements de reflexió sobre una possible revisió de l'actuació de les administracions públiques catalanes, en la línia de definir i posar en servei una veritable política catalana de cooperació al desenvolupament. S'analitzen, principalment, els volums i les fonts de finançament, les modalitats de distribució dels recursos i els tipus d'agents receptors d'aquests recursos i, per tant, els responsables de l'execució de les accions de cooperació al sud, tot això a partir de les dades objectives disponibles des de l'inici de la dècada dels noranta fins a l'any 2004.

- **ESTUDI SOBRE LA COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENVOLUPAMENT DELS DIFERENTS DEPARTAMENTS DEL GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA**

Mireia Sanabria, Fundació CIDOB, i **Jean Pierre Malé**, Estudis, S.A.

També en el marc de col·laboració amb l'ACCD es porta a terme un estudi detallat dels principals departaments que participen en les activitats de cooperació internacional (Comerç i Indústria,

Universitats, Presidència, Governació, Salut, Justícia, Medi Ambient, Cultura, Educació, Política Territorial i Obres Públiques, Relacions Institucionals i Participació). Per a cadascun d'aquests, s'analitzen successivament les característiques i volum de la cooperació; els coneixements, tasques i potencialitats de cada departament; els mecanismes de decisió que afecten el contingut, volum i modalitats de cooperació, i les formes de concertació o coordinació amb l'ACCD. L'últim objectiu de l'estudi és facilitar la coordinació de tota la cooperació al desenvolupament del Govern de la Generalitat.

- **ESTUDI PER A UNA POLÍTICA PÚBLICA SOBRE SENSIBILITZACIÓ I EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT**

Enric Royo i **Mireia Sanabria**, Fundació CIDOB.

També en el marc de col·laboració amb l'ACCD, es realitza un diagnòstic indicatiu de les accions de sensibilització cofinançades per aquest organisme i s'estableix una tipologia de les intervencions. Es recull l'evolució històrica i el debat que s'està desenvolupant en l'àmbit europeu i estatal, s'analitzen les modalitats de les intervencions tant de l'administració com de les ONG, i s'estableix una sèrie de recomanacions que orientin la política de l'ACCD, tant en la seva acció com en la seva estratègia conjunta amb altres agents públics i privats. Finalment, es fa una recopilació de models i experiències d'avaluació en l'àmbit europeu sobre accions de sensibilització i educació per al desenvolupament, amb la finalitat de contribuir a establir un model útil d'avaluació per a l'ACCD i altres agents de cooperació catalans.

- **AVALUACIÓ DELS PROJECTES DE DESENVOLUPAMENT D'ONGD COFINANÇATS PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA A L'EQUADOR I ELABORACIÓ DE LES BASES PER A UNA FUTURA PLANIFICACIÓ I COORDINACIÓ DE LA COOPERACIÓ CATALANA A L'EQUADOR**

Enric Royo, Fundació CIDOB.

Per encàrrec de la Secretaria de Relacions Exteriors de l'executiu català, la Fundació CIDOB realitza un estudi per a l'avaluació dels projectes de cooperació per al desenvolupament en aquest país andí, amb finançament de la Generalitat de Catalunya, amb la finalitat d'extreure conclusions

que serveixin per al disseny del futur programa de cooperació. L'estudi avalua vint-i-cinc projectes finançats entre el 2000 i el 2004, realitza un estudi de la situació social, econòmica i política de l'Equador, i recull el seguiment de la política de desenvolupament dels successius governs i dels seus resultats. Inclou, així mateix, les polítiques de cooperació dels principals donants, especialment la Comissió Europea, el PNUD, el Banc Mundial, el BID i l'Estat espanyol. L'estudi conclou amb una sèrie de recomanacions per elaborar les bases de la política de Cooperació de Catalunya amb l'Equador d'acord amb una planificació sectorial, geogràfica i una concertació amb els principals actors implicats.

Avaluació del projecte de capacitació en disseny artesanal d'Ajuda en Acció i Fundació Rikcharina al cantó de Sígsig, sud d'Equador
Enric Royo

- **VINT ANYS DE SOLIDARITAT I COOPERACIÓ INTERNACIONAL DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT**

Juan Tellería, Fundació CIDOB.

A sol·licitud del Programa de Cooperació i Solidaritat de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat, i amb la finalitat d'editar una publicació que commemori els vint anys de cooperació de l'esmentat ajuntament, la Fundació CIDOB realitza un estudi que recull la trajectòria històrica de solidaritat de la ciutat. L'estudi aplega diversos testimonis de persones i institucions que amb el seu treball i compromís han traçat un camí de més de vint anys que s'inicia amb les primeres accions de solidaritat i agermanament amb la Nicaragua sandinista, la població saharauí, i la ciutat bosniana de Tuzla. Al mateix temps, recull les primeres mobilitzacions ciutadanes a favor del 0,7%, el creixement del teixit associatiu solidari de la ciutat i, finalment, els compromisos institucionals de la cooperació a través de la creació del consell municipal, de la regidoria, d'un pressupost i de l'elaboració del primer pla director de la cooperació de L'Hospitalet.

- **GLOBALITZACIÓ I OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT DEL MIL·LENNI**

Josep Ripoll, UNCTAD i Universitat de Genèva.

El treball aporta elements de reflexió sobre la contribució de la globalització en el compliment dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM). Centrant-se en la incidència de la globalització sobre el creixement econòmic domèstic i sobre els ODM, planteja que l'eficàcia de la globalització per eradicar la pobresa ha de complir dues condicions. D'una banda, la necessitat d'impulsar una voluntat compartida, en el si de la comunitat internacional, de consolidació dels ODM i, de l'altra, l'establiment de noves regles del joc que responguin a les demandes dels paï-

sos en desenvolupament en l'àmbit del comerç i el finançament, tenint en compte l'escassa coincidència entre els objectius que imperen en les institucions internacionals de comerç i finançament i els objectius establerts l'any 2000.

- **INICIATIVA HIPC, DEUTE EXTERN I REDUCCIÓ DE LA POBRESA: L'EXPERIÈNCIA D'UGANDA**

Harpa Elín Haraldsdóttir, assessora tècnica de l'Agència Internacional Islandesa del Desenvolupament (ICEIDA) a Nicaragua.

S'analitzen les teories que sustenten l'estructura de la Iniciativa HIPC (Països Pobres Altament Endeutats) i la seva relació amb l'aplicació dels Papers d'Estratègies per a la Reducció de la Pobresa (PRSP), per tal d'examinar la idoneïtat d'aquest vincle i els seus possibles efectes en la reducció de la pobresa. La investigació se centra especialment en l'examen dels estudis sobre la condicionalitat de l'ajuda i la seva apropiació. Per tal d'il·lustrar els resultats de la Iniciativa HIPC, l'estudi analitza el cas d'Uganda, primer país que compleix les condicions per rebre assistència per a la reducció del deute, i que resulta una valuosa experiència. L'estudi conclou que la Iniciativa HIPC és un pas important en la direcció correcta per promoure el creixement sostenible en països amb renda baixa i per integrar la reducció del deute en una estratègia global de reducció de la pobresa, però recalca que només és un pas.

SEMINARIS

- **POLÍTiques ECONÒMIQUES PER A UN NOU PACTE SOCIAL A AMÈRICA LLATINA**

El seminari, organitzat abans de la celebració de la XVI Cimera Iberoamericana de Montevideo, reuneix 24 economistes iberoamericans amb l'objectiu d'estimular el debat sobre polítiques econòmiques generadores d'un major creixement econòmic, que incideixin en la reducció de la pobresa i la desigualtat i que millorin la competitivitat de les economies llatinoamericanes en el nou context de la globalització. A més d'oferir un informe de conjuntura, s'analitzen en profunditat temes com la reforma fiscal, la despesa pública i la protecció social, la propietat i la gestió dels recursos naturals, com també els reptes que representa per a Amèrica Llatina el creixement de països com la Xina i l'Índia. També s'examinen estudis de cas com el nivell de recaptació i qualitat de la despesa a Mèxic i Brasil, o les possibles lliçons per a Amèrica Llatina dels pactes fiscals i socials d'Espanya, Estats Units i el Regne Unit.

Participants

Narcís Serra, president, Fundació CIDOB; **Enrique Iglesias**, secretari general iberoamericà; **Daniel Titelman**, coordinador Unitat d'Estudis Especials CEPAL; **Rebeca Grynspan**, directora regional per a Amèrica Llatina i el Carib del PNUD; **José de Gregorio**, vicepresident del Banco Central de Chile; **Javier Santiso**, director adjunt i economista cap, Centre de Desenvolupament, OCDE; **Eduardo Lora**, assessor principal del Departament d'Investigació, Banc Interamericà de Desenvolupament; **Luis Servén**, director d'Investigació sobre macroeconomia i creixement, Grup d'Investigacions en Desenvolupament del Banc Mundial; **David Taguas**, subdirector del Servei d'Estudis del BBVA; **Manuel Balmaseda**, director d'Estudis Econòmics de CEMEX; **Juan Antonio Mielgo**, director d'Economia i Estructura Financera de Telefónica; **Luis Carranza**, ministre d'Economia i Finances del Perú; **Roberto Rigobón**, professor del Massachussets Institute

of Technology; **Osmel Manzano**, coordinador del Programa d'Investigació a l'Oficina de Polítiques Públiques i Competitivitat de la Corporació Andina de Foment; **Jorge Calderón**, director de l'Instituto de la Revolución Democrática, Mèxic; **Nicolás Gadano**, economista del Servei d'Estudis de Repsol-YPF, Argentina; **Àngel Pes**, subdirector general de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona; **José Luis Machinea**, secretari executiu de la CEPAL; **Stephany Griffith-Jones**, professora de l'Institute of Development Studies de Sussex; **José Juan Ruiz**, director d'Anàlisi i Estratègia per a Llatinoamèrica en la Divisió Llatinoamericana de BSCH; **José Luis Escrivá**, director del Servei d'Estudis del BBVA; **María Jesús Sáez**, subdirectora general d'Organització, Planificació i Gestió de Recursos de la Intervenció General de la Seguretat Social; **Carles Boix**, catedràtic, University of Chicago; **Guillermo de la Dehesa**, president del Centre for Economic Policy Research de Londres; **Miguel Sebastián**, director de l'Oficina Econòmica del President del Govern d'Espanya.

6-7 d'octubre. Palau de Pedralbes, Barcelona

ASSESSORIA

- **VALORACIÓ DELS PROJECTES DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENVOLUPAMENT DE LA CONVOCATÒRIA DE L'ESPAI DE CONCERTACIÓ DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA AMB LES ONG 2006-2007**

A sol·licitud de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament de la Diputació de Barcelona es realitza la valoració tècnica dels avantprojectes de les ONGD presentats al concurs biennal que convoca l'esmentada administració pública, d'acord amb els criteris de selecció que s'inclouen en les bases de la convocatòria.

Polítiques econòmiques per a un nou pacte social a Amèrica Llatina
Miguel Sebastián, Enrique Iglesias, Narcís Serra i Guillermo de la Dehesa

- **PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENVOLUPAMENT I FOMENT DE LA SOLIDARITAT 2007-2010 DE L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA**

A sol·licitud de l'àrea solidària de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Fundació CIDOB porta a terme el procés d'elaboració del primer pla director de l'esmentada entitat, el qual inclou la consulta i participació de les tres entitats metropolitanes, de les xarxes internacionals en què participen, com també de diversos municipis membres i d'altres actors de la cooperació catalana. Amb la finalitat de donar coherència i normativitzar les accions de cooperació internacional que han realçat des de 1996, es defineixen els principis rectors, els principis transversals, els objectius estratègics, les modalitats d'actuació i les prioritats geogràfiques i sectorials, com també l'organització interna, la coordinació amb altres actors i l'horitzó pressupostari.

- **ASSISTÈNCIA TÈCNICA ESPECIALITZADA PER A L'ELABORACIÓ DEL PLA D'ACTUACIÓ ESPECIAL DE LA COOPERACIÓ ESPANYOLA A CUBA**

Es realitza un informe de diagnòstic i estratègia amb l'objectiu d'establir les orientacions operatives, les condicions i altres aspectes per a l'elaboració del PAE per a Cuba. El diagnòstic consta d'una anàlisi de la situació del desenvolupament del país i d'una contextualització general de la cooperació a Cuba. S'inclouen propostes referents al marc institucional, els instruments i actors de la cooperació espanyola, i es fan unes proposicions sobre els objectius estratègics i recomanacions sectorials segons l'àmbit d'actuació.

- **XARXES A LES QUALS PERTANY EL PROGRAMA**

- **Asociación Europea de institutos de investigación y centros de formación para el desarrollo (EADI)**

<http://www.eadi.org>